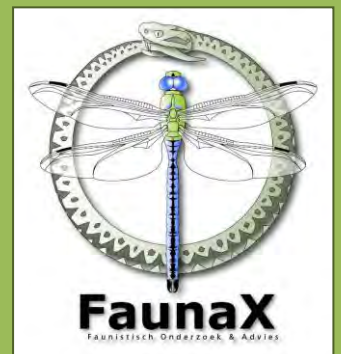

2011

Quickscan Flora- en faunawet

Bestemmingsplanwijziging zes woningen Ter Idzard

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Alde dyk 31

8407 AD Terwispel

0513-436849

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Flora- en faunawet

Berstemmingsplanwijziging zes woningen Ter Idzard

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
vigerende wet- en regelgeving*

Terwispel, maart 2011

Uitvoering:
Bureau FaunaX

In opdracht van:
Buro Vijn

Foto's voorpagina:
Impressies van het plangebied

© FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Bureau FaunaX (2011). Quickscan Flora- en faunawet Bestemmingsplanwijziging zes woningen Ter Idzard. Rapport 1105, Terwispel.

INHOUDSOPGAVE

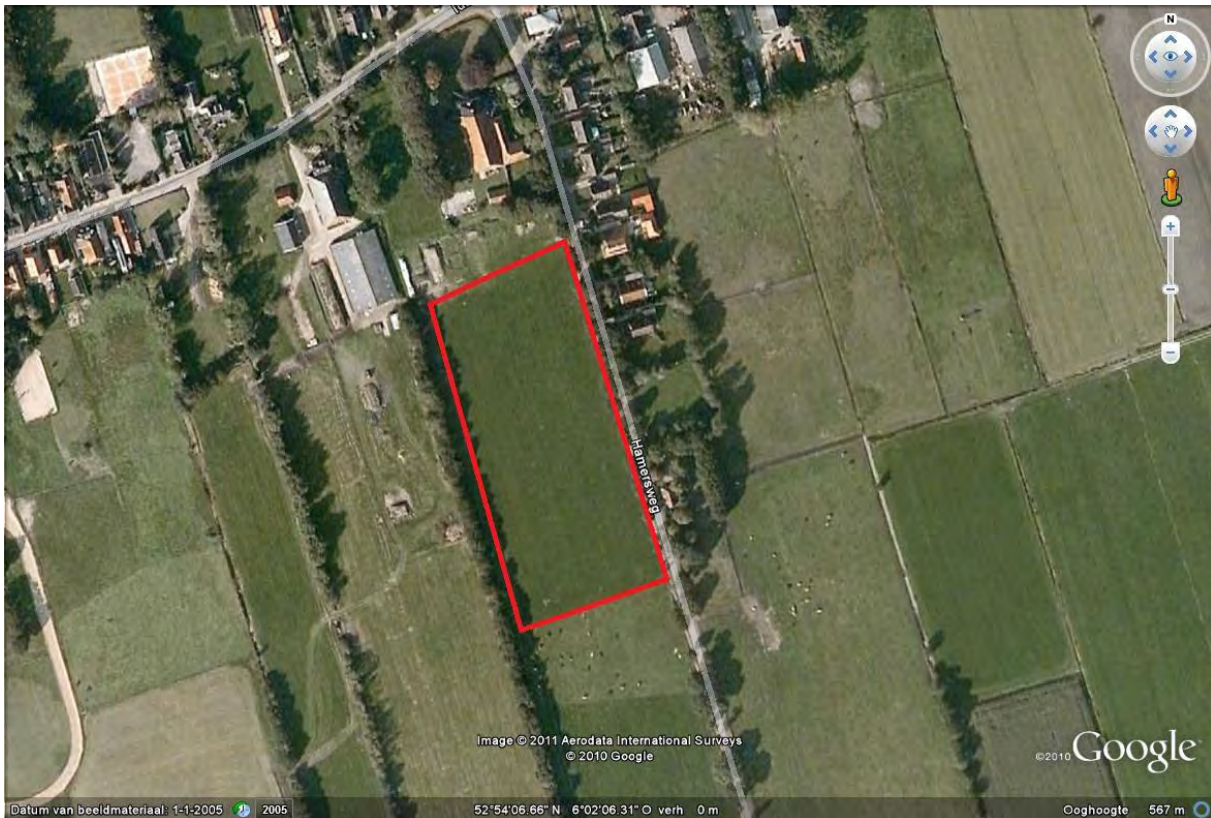
1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Opzet.....	1
2.	ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	3
2.1	Natuurbeschermingswet.....	3
2.2	Ecologische hoofdstructuur.....	3
3.	RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET.....	4
3.1	Flora.....	4
3.2	Fauna.....	4
3.2.1	Vogels.....	4
3.2.2	Zoogdieren.....	4
3.2.3	Amfibieën, vissen en reptielen.....	5
3.2.4	Ongewervelden.....	5
4.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	6
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	6
4.2	Conclusies en aanbevelingen.....	6
5.	BRONNEN EN LITERATUUR.....	8
	BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET.....	9
	Algemene zorgplicht.....	9
	Verbodsbepalingen.....	9
	Omgaan met beschermde soorten.....	9
	Vogels.....	10
	Zorgvuldig handelen.....	10

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Hamersweg in Ter Idzard is men voornemens om een zestal woningen te bouwen. Het plangebied bestaat op dit moment uit grasland. De bomen aan weerszijde van het plangebied zullen worden behouden, de sloot aan de westzijde zal worden gedempt.

Als onderdeel van een wijziging van een bestemmingsplan, is een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een quickscan getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze quickscan, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd). (bron: GoogleEarth)

1.2 Opzet

In opdracht van de Buro Vijn is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek, bureaustudie en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en habitats binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Op 10 maart 2011 is deze ecologische verkenning in de vorm van een “quickscan” uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geschikte biotopen of habitats bevinden voor beschermde plant- of diersoorten. Hiertoe is tevens een korte schepnetinventarisatie uitgevoerd met een RAVON-type steeknet.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Wat zijn de huidige natuurwaarden (beschermde soorten en habitattypen) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst op pagina 6.

De onderhavige ecologische beoordeling is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen' (zie Bijlage, blz 9).

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden.

De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage I) en wordt nader behandeld in Hoofdstuk 3 en 4 van deze rapportage.

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Indien de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied, en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen, dient het project getoetst te worden aan de NB-wet.

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een Natura 2000-gebied; De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve invloed- of effecten op aangewezen soorten en/of habitats van Natura 2000-gebieden. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

3. RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Flora

Het veldbezoek is gebracht buiten het groeiseizoen. Desondanks kon er een goede inschatting worden gemaakt van de aanwezige flora en de mogelijkheden voor beschermde soorten vaatplanten. Het grootste deel van de sloot staat al jaren droog en herbergt geen water- of oever vegetatie. In het achterste deel van deze sloot staat slechts een klein modderig laagje water. De vegetatie van het weiland wordt gedomineerd door engels raaigras, met hiertussen enkele algemene kruiden zoals paardenbloem, vroege veldkers en vogelmuur. Op de oevers van de drooggevallede westelijke sloot bevinden zich wat meer verschillende, maar algemene soorten zoals braam, kamperfoelie, fluitenkruid, paarse dovenetel, hondsdrif, speenkruid en veldzuring. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Deze worden op basis van de biotoop, dat zeer voedselrijk is, ook niet verwacht.

3.2 Fauna

Op basis van de biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijke) voorkomen van beschermde diersoorten.

3.2.1 Vogels

Er werden tijdens het veldbezoek slechts enkele zwarte kraaien binnen het plangebied waargenomen. Naar verwachting zullen er in het plangebied zelf, het weiland inclusief de droge sloot, geen vogels tot broeden komen. Het is ongeschikt voor weidevogels. Het is wel mogelijk dat in de eiken die het perceel begrenzen wel vogels tot broeden komen. Dit zouden soorten kunnen zijn zoals vink, zanglijster, houtduif, ekster of zwarte kraai. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

3.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het is mogelijk dat het plangebied, en dan vooral de strook langs de bomen, een klein onderdeel vormt van foerageergebieden van vleermuizen. Er zijn echter meerdere gebieden in de directe omgeving die een soortgelijke opbouw hebben en dus dezelfde rol vervullen. Met andere woorden, het plangebied is geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving voor vleermuizen. De eiken in de bomenrijen bevatten geen holtes, waardoor vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. Aangezien de bomenrijen ongemoeid blijven, worden er ook geen (eventueel aanwezige) vliegroutes van vleermuizen doorsneden.

Licht beschermde zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor een aantal licht beschermde zoogdiersoorten, zoals bosspitsmuis, veldmuis en bosmuis. In de oever van de westelijke drooggevallede sloot werden twee ingangen van een bunzinghol aangetroffen. Daarnaast werden meerdere muizenholletjes vastgesteld. Ook werden er prenten (pootafdrukken) van een ree aangetroffen.

Het plangebied is slechts geschikt voor enkele licht beschermde zoogdiersoorten. Vaste verblijfplaatsen en/of essentiële onderdelen van het functionele leefgebied van middelzwaar en zwaar beschermde soorten worden, op basis van de aangetroffen biotoop, niet verwacht binnen het plangebied.

3.2.3 Amfibieën, vissen en reptielen

Amfibieën

Het plangebied zelf is niet geschikt als voortplantingslocatie voor amfibieën; er bevindt zich geen permanent water.

Vissen

Aangezien er zich geen permanent water binnen het plangebied bevindt, is het voorkomen van (beschermde) vissoorten uitgesloten.

Reptielen

Het plangebied is in het geheel niet geschikt voor reptielen. Hun voorkomen kan op basis van verspreidingsgebied en biotoopeigenschappen worden uitgesloten.

3.2.4 Ongewervelden

Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten dagvlinders, waterkevers of libellen kan op basis van de biotoopeigenschappen worden uitgesloten.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt. De nadruk ligt in dit overzicht dan ook op soorten, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3	Nader onderzoek
Broedvogels	Alle soorten		x			x	Nee
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis		x	x			Nee
	Bosmuis		x	x			Nee
	Veldmuis		x	x			Nee
	Bunzing	x		x			Nee
	Ree		x	x			Nee

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = Tabel 1; Licht beschermd, T 2 = Tabel 2; Middelwaar beschermd, T 3 = Tabel 3; Zwaar beschermd

4.2 Conclusies en aanbevelingen

Er zijn geen zwaar beschermde soorten aangetroffen, noch worden deze binnen het plangebied verwacht. Derhalve is nader onderzoek en/of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

- *Broedvogels*

Er moet echter wel rekening worden gehouden met broedvogels. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Daarom dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, dat loopt ongeveer van half maart tot begin juli, maar de start is afhankelijk van de weersomstandigheden. De Flora- en faunawet schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet gewacht worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken. Er mag vóór het broedseizoen begonnen worden met werken. Indien redelijkerwijs te verwachten valt dat door de werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht (zie Bijlage blz. 8) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men (moreel) verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

In de oever van de te dempen (droge) sloot bevinden zich vaste verblijfplaatsen van muizen en bunzing. Er kan invulling aan de zorgplicht worden gegeven door de vegetatie langs de slootkant, enige dagen voor de aanvang van de werkzaamheden (in dit geval dempen van de

sloot), zeer kort af te maaien met bijvoorbeeld een bosmaaier. Hierdoor verandert de leefomgeving van de aanwezige dieren en biedt men deze de kans om uit eigen beweging vertrekken en hun heil elders te zoeken.

5. BRONNEN EN LITERATUUR

www.minlnv.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
 - Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfsplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet in van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1, 2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 -soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar moet worden gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfsplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens de

gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

N.B. Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt kan worden, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is.

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrictlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan alle drie de criteria worden voldaan.

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort.

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is alleen mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Bepaalde nesten waarvan de meerjarig gebruik wordt gemaakt vallen buiten deze gedragscode en zijn jaarrond beschermd. Voor lijst van vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is, zie "Aangepaste lijst jaarrond beschermd nesten" van Dienst Regelingen (28 augustus 2009).

Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.